

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Pensament Filosòfic Antic i Medieval
Codi	100017
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	1r curs, 2n semestre
Horari	G1/G2 Dimarts i dijous de 8:30 a 10:00h G50 Dilluns i dimecres de 16.30 a 18.00h
Lloc on s'imparteix	Facultat de Filosofia (l'aula apareixerà als horaris)
Llengües	Català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Jordi Vallverdú Segura
Departament	Filosofia
Universitat/Institució	UAB
Despatx	B7/104
Telèfon (*)	93 581 16 18
e-mail	Jordi.vallverdu@uab.cat
Horari d'atenció	Dimarts de 15:30 a 16:30h.

2. Equip docent

Nom professor/a	Jordi Vallverdú Segura
Departament	Filosofia
Universitat/Institució	UAB
Despatx	B7/104
Telèfon (*)	93 581 16 18
e-mail	Jordi.vallverdu@uab.cat
Horari de tutories	Dimarts de 15:30 a 16:30h.

(Afegiu tants camps com sigui necessari)
(*) camps optatius

Nom professor/a	Joan Carles Cirera
Departament	Filosofia
Universitat/Institució	UAB
Despatx	B7/121
Telèfon (*)	935811455
e-mail	Joancarles.cirera@uab.cat
Horari de tutories	Dilluns i dimecres de 15.30 a 16.30h

3.- Prerequisits

No hi ha cap prerequisit per matricular-se d'aquesta assignatura. Atès que alguns materials relatius a l'assignatura publicats en paper o en xarxa empen l'anglès com a llengua vehicular, és útil, però no pas imprescindible, que l'estudiant conegui aquesta llengua.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura pretén dotar l'estudiant dels referents bàsics per entendre el naixement i desenvolupament del pensament filosòfic fins a les acaballes de l'Edat Mitjana. S'estudia els trets fonamentals de les principals escoles de pensament i dels filòsofs més rellevants a la tradició occidental i alguna incursió a les escoles de pensament filosòfic no occidentals, posant èmfasi en la lectura i interpretació de textos filosòfics en el seu context històric. Es planteja l'estudi dels desenvolupaments més rellevants des d'una diversitat d'aproximacions, que inclouen la biogràfica, la sociològica o institucional, la cultural i la instrumental.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència CE1. Anàlisi i síntesi

Resultats d'aprenentatge

L'alumne ha de ser capaç de:

- a) interpretar conceptes i textos antics i medievals.
- b) Resumir els arguments centrals dels textos fonamentals de l'assignatura

Competència CE2. Comunicació escrita

Resultats d'aprenentatge

L'alumne ha de ser capaç d'organitzar i redactar textos de forma clara, correcta i adient.

Competència CE3. Comunicació oral

Resultats d'aprenentatge

L'alumne ha de ser capaç de realitzar presentacions orals efectives i adaptades a l'audiència.

Competència CE4. Treball en equip/Habilitat en les relacions interpersonals

Resultats d'aprenentatge

L'alumne ha de ser capaç de treballar en equip, tot valorant, en un projecte comú, les aportacions i els punts de vista dels altres.

Competència CE5. Transversalitat

Resultats d'aprenentatge

L'alumne ha de ser capaç de descriure els reptes filosòfics i científics plantejats per les circumstàncies socioculturals, polítiques i científiques entre els segles – VI i XV.

6.- Continguts de l'assignatura

L'assignatura introdueix als alumnes en el pensament filosòfic Antic i el seu desenvolupament històric fins a finals de l'Edat Mitjana, oferint les claus conceptuals que preparen el pensament occidental per a la revolució conceptual renaixentista.

1. El pensament prefilosòfic.
 - 1.1. La natura de l'ésser humà.
 - 1.2. El llenguatge i el pensament simbòlic.
 - 1.3. Els mites cosmogònics i l'origen del sentit.
2. Un breu repàs per les filosofies o pensaments no-occidentals.
 - 2.1. Pensament Hindú.
 - 2.2. Pensament Xinès.
 - 2.2.1. Confucianisme.
 - 2.2.2. Taoisme.
 - 2.2.3. Budisme.
3. La filosofia a Grècia
 - 3.1. El pas mite a la raó: els filòsofs-físics Jonis i la *polis*.
 - 3.2. La filosofia humanista: Sòcrates i els sofistes.
 - 3.3. Plató: mística i geometria.
 - 3.4. Aristòtil: el gran mestre i el sistema total.
 - 3.5. Escoles hel·lenístiques. cíncics, estoics i epicuris.
 - 3.6. Pensadors a l'entorn de la Biblioteca d'Alexandria
4. El pensament a Roma.
 - 4.1. Els pensadors romans.
 - 4.2. La cristianització del saber: Boeci, Sant Agustí.
5. El pensament a l'Edat Mitjana.
 - 5.1. L'intermediari àrab?
 - 5.2. L'ensenyament del saber: universitats i enciclopedisme.
 - 5.3. L'escolàstica: fe i/o raó. Els debats sobre l'aristotelisme i nominalisme.
 - 5.3. Inicis de la quantificació: Llull, Grosseteste,...

OBJECTIUS B.O.E. (més detallat):

Els pensaments mitològics a les albors de la humanitat.
El pensament oriental: Xina, Confucianisme i Taoisme. Budisme.
El pensament occidental: Plató i Aristòtil. El pensament romà i cristià.
El debat entre neoplatònics i aristotèlics.
El debat nominalista i la filosofia escolàstica.
El pensament empirista i matematicista.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

Tot i que en les classes es tracten temes transversals i es promou l'abordatge coherent dels diferents períodes, les classes presencials s'organitzen com sessions auto-consistents, obertes al diàleg amb l'alumne.

La dedicació a aquesta assignatura es concreta en diversos tipus d'activitats, cadascuna amb una determinada càrrega d'hores de treball. Aquesta varietat de formes de treball es materialitza en 3 metodologies diferenciades:

(1) *activitats dirigides*, en un entorn plenament bimodal (aula física i aula virtual del campus virtual), a través de classes magistrals, discussions i anàlisi de la història del pensament filosòfic antic i medieval. Aquestes sessions es recolzaran amb lectures obligatòries, facilitades pel professor. Aquestes activitats totalitzen, aproximadament, un terç del total del treball exigít. Aquestes classes teòriques dirigides pel professor sumaran (en concepte de dedicació): 1,5 crèdits ECTS.

2) *activitats supervisades*, dutes a terme pels alumnes fora de l'aula, seguint un pla de treball acordat (pel que fa a presentació, continguts i periodització temporal) amb el professor. En concret, els alumnes hauran de fer:

- a. Tutories de recerca individuals o en petits grups realitzades pel professor: 0,5 crèdits ECTS.
- b. Realització de resums comentaris, treball de recerca, mapes conceptuals, PPT o exposicions orals: 2 crèdits.

(3) *activitats autònomes*, que realitza l'alumne pel seu compte d'acord amb les exigències de l'assignatura, per tal de superar-la amb èxit. Això inclou lectures bàsiques, lectures dels materials necessaris per a elaborar els exercicis esmentats, estudi dels apunts de classe, etc. Aquestes activitats representaran, en concepte d'estudi, 2 crèdits ECTS.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Clases teòriques i seminaris	42	Capacitat de l'alumne per a incorporar ordenadament els conceptes desenvolupats a classes.
------------------------------	----	--

Supervisades

Tutories PPT	20	Realització i exposició oral en grup d'un PPT sobre el temari del curs.
Debats fòrums virtuals	5,5	Debats específics sobre idees o textos desenvolupats a les classes teòriques.

Autònomes

Lectures	30	Realització de lectures autònomes sobre els principals textos filosòfics i científics seleccionats pel professor.
Comentaris de text	15	Redacció de comentaris de text.
Treball de recerca	30	Elaboració d'un treball de recerca aprovat pel professor, a mode d'introducció en la dinàmica universitària de recerca (tesi, fonts, argumentació, aspectes formals,...).

8.- Avaluació

(Indicar el tipus d'evidències d'aprenentatge que l'estudiant haurà de lliurar, el seu pes en la qualificació final, els criteris d'avaluació, la definició de "no presentat", el procediment de revisió de les proves, el tractament d'eventuals casos particulars, etc.)

Procediment	Criteris d'avaluació	Pes
Fòrum i exposicions orals (amb suport PPT) del tema assignat pel professor.	Valoració dels comentaris realitzats en el fòrum. Expressió oral correcta. Capacitat de treball en equip i d'habilitat en les relacions interpersonals. Observació del procés d'execució	20%
Treball escrit.	Valoració del treball escrit (coherència en el desenvolupament, expressió adequada, maneig d'eines bibliogràfiques, originalitat) Observació del procés d'execució	20%
Proves parcials	Coneixements Capacitat d'anàlisi Capacitat de síntesi	30%
Exercicis i avaluació personalitzada	Capacitat de síntesi Capacitat crítica Observació del seguiment del curs	30%

El 'no presentat' equival a una persona que no ha superat/realitzat el 30% de les activitats que duen a la nota final (independentment del valor quantitatiu proporcional de les activitats).

No es requereix la superació obligatòria de cap de les activitats d'avaluació per tal d'aprovar l'assignatura, tot i que essent una assignatura d'avaluació continuada, no existeix cap activitat final que permeti recuperar cap de les activitats ja finalitzades passades ni tampoc incidir en la nota global.

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ

HORES

RESULTATS D'APRENTATGE

2 Proves escrites	3	Comprensió dels principals conceptes, instruments i personatges dels períodes històrics analitzats. Elaboració d'un discurs històric correcte sobre els fets analitzats.
Exercicis	10	Desenvolupament d'habilitats de recerca, anàlisi i redacció dels temes exposats a classe.
PPT	3	Desenvolupament d'habilitats de recerca, anàlisi i redacció dels temes exposats a classe, sota un

		entorn ofimàtic Powerpoint i de col·laboració i treball de grup en xarxa.
Treball de recerca	10	Desenvolupament d'habilitats de recerca, anàlisi i redacció a partir de l'elecció d'un tema concret de recerca relatiu a l'assignatura i sota la tutorització continuada del docent.

9- Bibliografia i enllaços web

Obres de referència o manuals

BRÉHIER, Émile (1998), *Història de la filosofia i de la ciència*. Madrid: Tecnos. Bellaterra: UAB

COPLESTON, Frederick (2001) *Manual de Filosofia*, 9 Vol. Barcelona: Ariel.

FERRATER MORA, Josep (1981) *Diccionario de Filosofía*, 4 Vol. Madrid: Alianza.

GEYMONAT, Ludovico (1998) *Història de la filosofia i de la ciència*. Barcelona, Crítica.

REALE, Giovanni et al. (1988) *Historia del pensamiento filosófico y científico*, 3 Vol. Barcelona: Herder.

TERRICABRAS, J. M, coor. (2001). *El pensament filosòfic i científic*. I i II. Barcelona: Pòrtic.

TOLA, Fernando & DRAGONETTI, Carmen Leonor (2008). *Filosofia de la India: Del Veda Al Vedanta*,. Barcelona: Kairós.

NOTA: molts dels principals materials de referència, tant de bibliografia primària com secundària seran facilitats en format electrònic.

10.- Programació de l'assignatura

(la programació de la assignatura explicitarà les activitats formatives i els lliuraments, segons les taules següents. En aquest requadre el professor pot introduir un text explicatiu de la programació de l'assignatura o, si cal, fer referència a un document extern que haurà d'estar al campus virtual de l'assignatura)

ACTIVITATS D'APRENENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENENTATGE
Les dues primeres setmanes de curs	Lectura dirigida dels texts nodals del pensament de les diferents escoles filosòfiques del període.	Caldrà que l'alumne faci aquesta activitat en el temps no destinat a les exposicions docents	Fragments de major o menor envergadura, encara que en algun cas i potser, segons l'escola de pensament, es tracti d'una obra sencera	Un primer contacte amb el llenguatge i la problemàtica conceptual del període, així com un primer intent d'estímul per la recerca pròpia.
Setmanalment	Exposició oral/escrita (15 minuts màxim en el cas de l'oral) d'un tema de recerca proposat pel professor. Aquesta activitat podrà ésser duta a terme, si es proposa de forma coherent, per més d'un alumne	Classe. En horari docent.	A partir d'una bibliografia i un argument a contrari proposat pel docent, l'alumne haurà d'escollir que li convé exposar i defensar davant un fòrum tant familiar com la classe	Dotació d'un argumentari crític i conceptual sòlid que el pugi ajudar a introduir-se en el camp del debat, fermament i sense complexos
Les dues primeres setmanes de curs	Pacte i supervisió inicial del treball de recerca tutoritzat (proposta mixta alumne/docent).	Tutories externes fora de classe, bé presencials, bé virtuals.	Bibliografia clàssica i/o electrònica proposada inicialment pel docent i posteriorment treballada en	Autonomia, comprensió, estil expositiu i argumentador, alhora, preparació per un futur treball acadèmic.

			la direcció més adient per l'alumne.	
Un mes abans de fi de curs	Comentari d'un únic text proposat pel professor.	El treball es farà fora del temps de docència.	El material lliurat serà prou ambigu o general per què li calgui a l'alumne decidir, si es tracta d'una proposta vital o d'un mer exercici acadèmic.	Intentar integrar tot el coneixement aportat pel docent dins l'àmbit més general de l'estudi de curs, així com, mostrar el substrat genealògic de tota idea vigent en l'actualitat.

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENENTATGE
Un mes després de la proposta acceptada	A classe o via correu electrònic (mai emprant l'eina de missatgeria electrònica del Campus Virtual)	Classe o correu electrònic.	El text demanat no podrà ser inferior a cinc folis	Es valorarà fonamentalment allò que en aquest mateix apartat, de l'anterior part de la guia, s'ha esmentat
10 dies després de la proposta acceptada	A classe abans de començar l'exposició del professor.	Aula.	Per escrit o a poder ser en PPT, donada la gran adaptabilitat que permet aquest sistema	Seguretat expositiva i aprenentatge pedagògic i conceptual
Dues setmanes abans de fi de curs. Tot i que s'aconsella lliurar-lo abans, ja que d'aquesta forma pot ser corregit, i en cas de no aportar els mínims exigits, tornat i comentat pel professor	Per correu electrònic, tot i que s'aconsella fer-ho en paper.	Es poden lliurar diferents parts del treball al llarg del mesos de docència	El mínim que s'acceptarà pel treball de recerca seran 10 folis; el màxim 30	Aquest treball pretén que es mostri capacitat integradora i especulativa en torn als continguts de la matèria.

Una setmana abans de fi de curs	Per correu electrònic o en paper	Aula, correu electrònic.	El comentari no podrà excedir els tres/cinc fulls	<i>Es valorarà sobretot, l'aportació personal, i sense interferències dels continguts del curs, per part de l'alumne.</i>
------------------------------------	----------------------------------	-----------------------------	--	--